

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 796
van **IMADE ANNOURI**
datum: 29 april 2020

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Luchthavenontwikkelingsmaatschappijen (LOM's) - Middelen

Met betrekking tot de neergelegde jaarrekeningen van de beide LOM's stellen we vast dat zij in deze jaarrekeningen melding maken van schulden van de **hoofdaandeelhouder** aan de beide vennootschappen. De hoofdaandeelhouder is het Vlaamse Gewest.

Alhoewel dit een wettelijke verplichting is, werden deze gegevens slechts voor de eerste maal openbaar gemaakt vanaf de jaarrekeningen per 31 december 2017:

Lom Antwerpen NV	code 9500 schuld	code 10/15 hoofd-eigen	code 100 geplaatst
	aandeelhouders	vermogen	kapitaal
31 december 2017	€ 4 774 986	€ 4 074 418	€ 3 139 515
31 december 2018	€ 7 147 404	€ 4 442 762	€ 3 139 515

LOM Oostende-Brugge NV	code 9500 schuld	code 10/15 hoofd-eigen	code 100 geplaatst
	aandeelhouder	vermogen	kapitaal
31 december 2017	€ 4 111 227	€ 12 500 214	€ 8 859 825
31 december 2018	€ 3 937 313	€ 13 383 596	€ 8 859 825

In alle gevallen gaat het om bedragen die in verhouding tot het eigen vermogen zo groot zijn dat bij private ondernemingen alle alarmen zouden in werking treden, omdat dit aangeeft dat de hoofdaandeelhouder zijn macht gebruikt om zichzelf te verrijken en de vennootschap leeg te maken. Gelukkig vormt dit hier geen echt probleem omdat de hoofdaandeelhouder het Vlaamse Gewest is en gesponsord wordt door de Vlaamse belastingbetaler, met andere woorden voldoende solvent is. Gelieve evenwel op te merken dat in Antwerpen de hoofdaandeelhouder op 31 december 2018 een schuld heeft van bijna tweemaal het eigen vermogen en meer dan het dubbel van het door hemzelf ingebrachte kapitaal.

1. Kan de minister de cijfers opgeven van de schulden van het Vlaamse Gewest aan de beide LOM's die volgens de wet hadden moeten gepubliceerd worden in de jaarrekeningen per 31 december 2014, 2015 en 2016?
2. Kan de minister de passiefrekening aanduiden waarin deze schuld is opgenomen in de jaarrekeningen van 2014 tot 2019 van het Vlaamse Gewest?

3. Kan de minister toelichten wanneer en waarom die schuld van het Vlaamse Gewest is ontstaan? Kan zij uitleg verstrekken over de grootte van de bedragen, met verwijzing naar de verantwoordende beslissingen daaromtrent?
4. De Europese Commissie heeft de investerings- en exploitatiesteun aan de LOM's en de LEM's voor de periode 2014-2019 voorwaardelijk goedgekeurd. Wat de investeringssteun voor LOM Antwerpen nv betreft, is bepaald dat een percentage van de oorspronkelijk begrote steun moet gefinancierd worden door een private speler op de financiële markten.

Kan de minister een gedetailleerd overzicht geven van de aan de LOM Antwerpen nv vanaf de oprichting tot vandaag overgemaakte middelen van het Vlaamse Gewest en voor welke investeringen, en voor welk bedrag en voor welke investeringen de LOM Antwerpen nv een beroep zal doen op de private financiering in navolging van de beslissing van de Europese Commissie ?

ANTWOORD

op vraag nr. 796 van 29 april 2020

van **IMADE ANNOURI**

1. De openstaande schuld van het Vlaamse Gewest aan de LOM Antwerpen en de LOM Oostende-Brugge evolueerde als volgt:

Kalenderjaar	Openstaande schuld LOM Antwerpen	Openstaande schuld LOM Oostende-Brugge
2014	1.714.489,30 EUR	3.113.170,37 EUR
2015	2.158.367,61 EUR	4.261.956,75 EUR
2016	3.801.473,51 EUR	3.131.564,01 EUR
2017	4.774.985,77 EUR	4.111.227,19 EUR
2018	7.147.404,00 EUR	3.937.312,81 EUR
2019	9.713.655,17 EUR	4.516.027,39 EUR

- 2-3. De schulden van het Vlaamse Gewest aan de beide LOM's bestaan uit twee elementen:

- De jaarlijkse subsidies aan de LOM's, die nog niet volledig werden uitbetaald. Deze worden in de boekhouding van het ministerie van het Vlaamse Gewest opgenomen onder de passiefrekening ER 481000 'te betalen subsidies, dotaties, toelagen en soortgelijke'.
- De LOM's zijn opgenomen in de cash pooling van het Vlaamse Gewest teneinde het liquiditeitenbeheer binnen het Vlaamse Gewest te optimaliseren. Deze vordering wordt bij het ministerie niet opgenomen en zal hier als dusdanig geen passiefrekening hebben. Aangezien het hier cashpooling betreft, zal de dienst Financiële Operaties van het departement Financiën en Begroting slechts de verschuldigde subsidies betalen indien de virtuele bankrekening in het rood gaat of dreigt te gaan. Deze inschatting wordt gemaakt op basis van input vanuit de twee LOM's met betrekking tot de benodigde liquide middelen.

Hierna worden deze schulden voor elke LOM gedetailleerd weergegeven.

LOM Antwerpen

De schulden m.b.t. de subsidies die nog uitbetaald moeten worden zijn als volgt opgebouwd.

Kalenderjaar	Toegekende subsidie	Uitbetaalde subsidie	Openstaande schuld per kalenderjaar
2014	911.000 EUR	0 EUR	911.000 EUR
2015	1.172.000 EUR	780.000 EUR	392.000 EUR
2016	1.629.000 EUR	0 EUR	1.629.000 EUR
2017	862.000 EUR	218.000 EUR	644.000 EUR
2018	2.344.000 EUR	222.000 EUR	2.122.000 EUR
2019	3.781.000 EUR	686.000 EUR	3.095.000 EUR

Het saldo op de cashpoolrekening evolueerde als volgt:

Kalenderjaar	Cashpool
2014	803.489,30 EUR
2015	855.367,61 EUR
2016	869.473,51 EUR
2017	1.198.985,77 EUR
2018	1.449.404,00 EUR
2019	920.655,17 EUR

LOM Oostende-Brugge

De schulden m.b.t. de subsidies die nog uitbetaald moeten worden zijn als volgt opgebouwd.

Kalenderjaar	Toegekende subsidie	Uitbetaalde subsidie	Openstaande schuld per kalenderjaar
2014	1.156.000 EUR	0 EUR	1.156.000 EUR
2015	1.412.000 EUR	1.000.000 EUR	412.000 EUR
2016	1.626.000 EUR	1.000.000 EUR	626.000 EUR
2017	1.473.000 EUR	256.000 EUR	1.217.000 EUR
2018	1.085.000 EUR	1.938.000 EUR	-853.000 EUR
2019	1.760.000 EUR	0 EUR	1.760.000 EUR

Het saldo op de cashpoolrekening evolueerde als volgt:

Kalenderjaar	Cashpool
2014	1.957.170,37 EUR
2015	2.693.956,75 EUR
2016	937.564,01 EUR
2017	700.227,19 EUR
2018	1.379.312,81 EUR
2019	198.927,39 EUR

De LOM's zijn decretaal verplicht om de basisinfrastructuur van de beide luchthavens in stand te houden en in overeenstemming te houden met de geldende reglementering. Deze basisinfrastructuur werd begin jaren '90 grondig gerenoveerd door het Vlaamse Gewest, maar is inmiddels sterk verouderd en toe aan vernieuwing.

Daarnaast dient ze in overeenstemming gebracht te worden met de geldende reglementering.

Door jaarlijks een subsidie toe te kennen aan de LOM's wordt de budgettaire impact van deze investeringen gespreid op de begroting. Op het ogenblik dat deze investeringen worden uitgevoerd, zullen de subsidies uitbetaald worden. De uitvoering van de investeringen is voorzien voor de volgende jaren, waardoor de toegekende subsidies op korte termijn aangewend zullen worden.

4. Hierna gaat het overzicht van de middelen die door de LOM Antwerpen reeds werden aangewend (vastleggingen) voor het uitvoeren van investeringen.

	2015	2016	2017	2018	2019
1	239.622	1.063.107	972.787	575.484	1.090.855
2	12.753	1.041.868	559.019	486.512	1.090.855
3	226.869	21.239	413.768	88.972	0
4	12.753	1.041.868	552.033	486.512	572.215
5	0	0	6.986	0	518.640
6	12.753	504.741	236.563	236.925	538.096
7	0	537.127	315.470	249.587	34.119
8	226.869	558.366	736.224	338.559	552.759

In de tabel hierna wordt aangegeven:

1. Het bedrag aan investeringen dat vastgelegd werd door de LOM Antwerpen.
2. Het bedrag aan investeringen die geïnitieerd werden door de LOM Antwerpen (effectieve LOM-investeringen).
3. Het bedrag aan investeringen die geïnitieerd werden door de DAB-en die door de LOM verder werden uitgevoerd, zoals bepaald in het LOM-LEM decreet.

Hierbij wordt opgemerkt dat (1) de som betreft van (2) en (3).

4. Het bedrag van de effectieve LOM-investeringen (2) dat economisch van aard is.
5. Het bedrag van de effectieve LOM-investeringen (2) dat niet-economisch van aard is.

Hierbij wordt opgemerkt dat (2) de som betreft van (4) en (5).

6. Het bedrag van de effectieve LOM-investeringen dat economisch van aard is en gefinancierd werd middels de eigen ontvangsten van de LOM (m.n. de concessievergoeding van de LEM).
7. Het bedrag van de effectieve LOM-investeringen dat economisch van aard is en gefinancierd werd middels de subsidie van het Vlaamse Gewest.

Hierbij wordt opgemerkt dat (4) de som betreft van (6) en (7).

Enkel het bedrag vermeld onder (7) wordt door Europa geëvalueerd als staatssteun.

8. Het bedrag aan investeringen dat gefinancierd werd middels een subsidie van het Vlaamse Gewest.

Hierbij wordt opgemerkt dat (8) de som betreft van (3) en (5) en (7) en dat (1) de som betreft van (6) en (8).

De Europese Commissie bepaalt in haar beslissing d.d. 12 november 2019 dat "de door LOM Antwerpen verrichte investeringen zullen worden gefinancierd uit een rechtstreekse subsidie van het Vlaamse Gewest, die is geplafonneerd tot een maximumbedrag van 8.956.435 EUR (contant gemaakt naar 2015). [...] Het overige deel van de investeringskosten ten laste van de LOM Antwerpen [...] zal worden gefinancierd door middel van een particuliere lening [...] tegen marktconforme voorwaarden [...]"

Uit bovenstaande tabel blijkt dat eind 2019 nog slechts 1.136.303 EUR (som rij 7) van het toegestane bedrag van 8.956.435 EUR aan staatssteun werd aangewend.

De LOM kan dus nog 7.820.132 EUR subsidies van het Vlaamse Gewest aanwenden om haar investeringsprogramma te realiseren. Dit zal evenwel niet volstaan om het volledige investeringsprogramma te realiseren. In de loop van 2021 zal een lening aan marktconforme voorwaarden afgesloten worden. Deze private financiering zal nodig zijn om volgende investeringen te realiseren:

- Herstellen laadvloer en riolering;
- Overlaging startbaan;
- Verplaatsing taxiweg Bravo;
- Nieuwe slijtlaag taxiwegen A en F.

In bijlage gaat een overzicht van alle investeringen van de LOM Antwerpen waarvoor reeds middelen zijn aangewend, met voor elke investering de aanduiding of deze geïnitieerd werd door DAB of LOM en of deze economisch/niet-economisch van aard is.

BIJLAGE

[Overzicht van alle investeringen van de LOM Antwerpen](#)